

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΤΟΡΙΑ**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Κλήριγκ: Μέθοδος διακανονισμού που κυριάρχησε προοδευτικά στο εξωτερικό εμπόριο κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης που ξέσπασε το 1932. Οι διεθνείς συναλλαγές δεν γίνονταν, δηλαδή, με βάση το μετατρέψιμο συνάλλαγμα αλλά με βάση διακρατικές συμφωνίες που κοστολογούσαν τα προς ανταλλαγή προϊόντα και φρόντιζαν να ισοσκελίσουν την αξία των εισαγωγών με την αντίστοιχη των εξαγωγών, στο πλαίσιο ειδικών λογαριασμών. Για μια χώρα, όπως η Ελλάδα, όπου οι συναλλαγές με το εξωτερικό ήταν έντονα ελλειμματικές, η διαδικασία αυτή, πέρα από τα αρνητικά, είχε και θετικά στοιχεία.

β. Οργανικός Νόμος 1900: Με τον Οργανικό Νόμο του 1900 ανιμετωπίστηκε με επιτυχία ένα σοβαρό ζήτημα, το καθεστώς της τοπικής εκκλησίας της Κρήτης. Δόθηκε λύση σε ακανθώδη εκκλησιαστικά ζητήματα, όπως ήταν η σχέση της Εκκλησίας της Κρήτης με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η εκλογή Μητροπολίτη και Επισκόπων. Το βασικό σχήμα, που ισχύει με μικρές τροποποιήσεις έως σήμερα, είναι ένα καθεστώς ημιαυτόνομης Εκκλησίας, της οποίας ο Προκαθήμενος εκλέγεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Κρητική Πολιτεία εκδίδει το Διάταγμα της αναγνώρισης και εγκατάστασής του.

γ. Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο: Ο ξεριζωμός των Ελλήνων της Μικράς Ασίας μετά το 1918, όταν η Τραπεζούντα ξαναπέρασε στα χέρια των Νεοτούρκων, ευαισθητοποίησε τους Έλληνες της Ρωσίας, οι οποίοι ήδη από το Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο, τον Ιούλιο του 1917 στο Ταϊγάνιο αποφάσισαν την εκλογή Κεντρικού Συμβουλίου για τη δημιουργία ανεξάρτητου Ποντιακού Κράτους, με προσωρινή έδρα την πόλη Ροστόβ.

ΘΕΜΑ Α2

- α. Λάθος
- β. Σωστό
- γ. Σωστό
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

- α) Μεγάλα κύματα... το νεοελληνικό κράτος, σελ. 119-120
- β) Για τους Σουλιώτες... στη Ναύπακτο, σελ. 131

ΘΕΜΑ Β2

Ο Αλέξανδρος Ζαΐμης... του Κρητικού Ζητήματος, σελ. 216

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Σχολικό βιβλίο, σελ. 46: Οι διαφορές του αγροτικού... ταξικό περιεχόμενο.

Ανάλυση κειμένου Α: Το πρώτο κείμενο αποτελεί πρωτογενή πηγή, καθώς δημοσιεύτηκε το 1913 και περιγράφει τις συνθήκες εργασίας και την κατάσταση του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα. Όπως αναδεικνύεται και από το κείμενο, η χώρα δεν διαθέτει παρά ελάχιστα σύγχρονα εργοστάσια ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν απαρχαιωμένες μορφές χειρωνακτικής εργασίας. Οι συνθήκες που βιώνουν οι εργάτες είναι άθλιες. Εργάζονται σε σκοτεινά κτίρια, χωρίς τις υποτυπώδεις συνθήκες υγιεινής ή χώρους ανάπαυλας. Το ωράριο εργασίας δεν είναι σταθερό αλλά κυμαίνεται στις 12-14 ώρες χωρίς επιδόματα ή πληρωμή υπερωριακής εργασίας. Ταυτόχρονα, στο κείμενο αναφέρεται ότι δεν υπάρχει οργανωμένη αντίδραση σε αυτή την αθλιότητα εφόσον δεν γίνονταν απεργίες μέχρι το 1909. Εξαίρεση αποτελούν τρεις απεργιακές κινητοποιήσεις στην Αθήνα, χωρίς, όμως, αποτέλεσμα, οι οποίες έσπειραν την απογοήτευση στους εργαζόμενους. Θετική, ωστόσο, εξέλιξη αποτελεί το γεγονός ότι υπάρχουν σωματεία ή αδελφότητες στα υπάρχοντα εργοστάσια, χωρίς όμως να κάνουν αποδεκτή τη συμμετοχή των γυναικών.

Σχολικό βιβλίο, σελ. 46: Η κατάσταση αυτή... στη χώρα.

Ανάλυση κειμένου Β: Το κείμενο του Λεονταρίτη επιβεβαιώνει και κυρίως εμπλουτίζει την ιστορική αφήγηση με πληροφορίες σχετικά με την ίδρυση και την πορεία της Φεντερασιόν. Ιδρυτής της εμφανίζεται ο Αβραάμ Μπεναρόγια, ο οποίος μαζί με άλλους Εβραίους ιδρύουν μια «πολιτική λέσχη», όπως αναφέρεται στο κείμενο, το 1908, εποχή κατά την οποία ξέσπασε και η επανάσταση των Νεοτούρκων. Η προσδοκία των ιδρυτών της ήταν να εγκολπώσει εργαζόμενους από όλες τις εθνότητες που διαβιούσαν στην περιοχή, χωρίς τελικά εντυπωσιακά αποτελέσματα, καθώς οι αντιπαραθέσεις μεταξύ των εθνοτήτων αλλά και των διαφόρων σοσιαλιστικών ομάδων εμπόδισαν αυτή την εξέλιξη. Ωστόσο, στο κείμενο γίνεται αναφορά στην προσφορά της Φεντερασιόν στην οργάνωση των εργατών στη Μακεδονία και τελικά του σοσιαλιστικού και εργατικού κινήματος στην Ελλάδα μετά τους πολέμους του 1912-1913.

ΘΕΜΑ Δ1

α. Σχολικό βιβλίο, σελ. 94: Με αφορμή τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο... εδαφικά οφέλη.

Ανάλυση κειμένου Α: Το κείμενο του Πλουμίδη, επιβεβαιώνοντας και συμπληρώνοντας την ιστορική αφήγηση ξεδιπλώνει τη σκέψη του Βενιζέλου για τη στάση της Ελλάδας στον Α΄ Παγκ. Πόλεμο. Ο Βενιζέλος οδηγήθηκε στην απόφαση για συμμετοχή στον πόλεμο με τις δυνάμεις της Αντάντ σκεπτόμενος το ζήτημα των νησιών του Αν. Αιγαίου και την παραχώρησή τους στην Ελλάδα αλλά και τον κίνδυνο να αφελληνιστούν, όχι μόνο τα νησιά αλλά και η Μ. Ασία. Άλλο ζήτημα που τον απασχολούσε ήταν τα πολιτικά παιχνίδια που θα παίζονταν για την τύχη της χώρας, η οποία βρίσκεται σε μια «ευαίσθητη», όπως αναφέρεται, περιοχή της Μεσογείου. Αυτό που κυρίως βάρυνε στην απόφασή του ήταν ο φόβος ότι η προσπάθεια εξόντωσης του ελληνισμού της Μ. Ασίας θα οδηγούσε στην άφιξη 150.000-200.000 προσφύγων στην Ελλάδα.

Σχολικό βιβλίο, σελ. 94: Ο βασιλιάς και το Γενικό Επιτελείο... παραίτηση της κυβέρνησης.

Ανάλυση κειμένου Β: Το κείμενο καταγράφει τις απόψεις και τη στάση του βασιλιά Κωνσταντίνου στο ζήτημα της συμμετοχής της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, επιβεβαιώνοντας και συμπληρώνοντας την ιστορική αφήγηση. Ο βασιλιάς, από την άλλη μεριά, θεωρούσε ότι η νίκη ανήκει στην Γερμανία. Άλλωστε συνδέονταν με συγγενικούς δεσμούς με την αυτοκρατορική οικογένεια της Γερμανίας, είχε ανδρωθεί στρατιωτικά στην Ακαδημία του Βερολίνου και ήταν γνώστης και θαυμαστής των γερμανικών

όπλων. Ταυτόχρονα, αυτές οι σπουδές ήταν το έρεισμα για να μεταβληθεί σε θιασώτη μιας συντηρητικής αντίληψης και διπλωματικής τακτικής, η οποία, εκείνη τη δεδομένη χρονική στιγμή, δεν επιθυμούσε στρατιωτική εμπλοκή, ακόμη κι αν αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε εδαφικά κέρδη, εφόσον εγκυμονούσε κινδύνους για τη χώρα.

Σχολικό βιβλίο, σελ. 94-95: Στις εκλογές που προκηρύχθηκαν... στη Θεσσαλονίκη.

Ανάλυση κειμένου Γ: Το κείμενο περιγράφει τις συνθήκες εθνικού διχασμού στην Ελλάδα κατά την περίοδο 1915-1916, επιβεβαιώνοντας και συμπληρώνοντας την ιστορική αφήγηση. Συγκεκριμένα, επιβεβαιώνει την αποχή των Φιλελευθέρων, αλλά και της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού από τις δεύτερες εκλογές του 1915. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την εκλογή μιας κυβέρνησης που δεν είχε, όμως, λαϊκή υποστήριξη και την επιδείνωση των σχέσεων των δύο πλευρών, οι οποίες με πείσμα οχυρώνονταν πίσω από τις δικές της απόψεις η καθεμιά. Ο ιστορικός εκτιμά ότι η Ελλάδα έφτασε στα πρόθυρα εμφυλίου πολέμου. Ταυτόχρονα, ο Βενιζέλος αναχωρεί για την Κρήτη ενώ οι βενιζελικοί αξιωματικοί ιδρύουν την οργάνωση Εθνική Άμυνα στη Θεσσαλονίκη με στόχο την εκθρόνιση του βασιλιά και την επιστροφή του Βενιζέλου στη διακυβέρνηση της χώρας. Η χώρα διασπάστηκε σε δύο κράτη, καθώς ο Βενιζέλος τον Σεπτέμβριο του 1916 δημιουργεί την κυβέρνηση της Θεσσαλονίκης ενώ στην Αθήνα υπάρχει η κυβέρνηση που ελέγχεται από τον βασιλιά.